

Slovesá

Osoba	1. ja	1. my
	2. ty	2. vy
	3. on, ona, ono	3. oni, ony
Číslo	jednotné (sg.)	množné (pl.)

Čas		prítomný	minulý	budúci budem + neurčitok (kresliť)
	ja	-m (píšem)	ja som (písal) -l/-la	ja budem kresliť
	ty	-š (píšeš)	ty si (písal) -l/-la	ty budeš kresliť
	on	-e (píše) -í (kreslí) -ie (pečie) -a (číta)	on (písal) -l ona (písala) -la ono (písalo) -lo	on bude kresliť ona bude kresliť ono bude kresliť
	my	-me (píšeme)	my sme (písali) -li	my budeme kresliť
	vy	-te (píšete)	vy ste (písali) -li	vy budete kresliť
	oni/ ony	-ú/-u (pečú, píšu) -ia (kreslia)	oni/ony (písali) -li	oni/ony budú kresliť

Spôsob	oznamovací (v prítomnom, minulom, budúcom čase)	oznamovací	rozkazovací
	vety končia . alebo ? <i>Braňo ráno nestíhol autobus. Kedy sa vráti tvoja stará mama z dovolenky?</i>	vo vete nájdem slovo BY + sloveso/slovesá <i>Rada by som ti nakreslila obrázok. Určite by sa boli zastavili aj u vás.</i>	len v 2. osobe sg., pl. a 1. osobe pl. Rob! Robte! Robme!

Plnovýznamové – vyjadrujú plný význam deja.

Vieme, o akú činnosť alebo stav ide.

Napr. *kreslíš, píšeme, červená sa, rastie...*

Nepnovýznamové – nevyjadrujú plný význam deja.

Nevieme, o akú činnosť alebo stav ide.

Napr. *musíš* (čo musíš? – neviem),
začnem (čo začnem? – neviem)...

► Pomôcka

V slovesách píšeme **-i/-í**. Výnimku tvoria len slovesá v rozkazovacom spôsobe, ak sú tvorené z vybraných slov: napr. *Umy sa! Ukry sa! Rozry záhon!*

1 Vyhľadaj vo vetách slovesá. Urč osobu, číslo a čas.

Deti sa tešia na prázdniny. _____ V sobotu budeme opekať na záhrade.
 _____ Vyhral si prvé miesto v plávaní. _____ Babička,
 zavolám ti neskôr. _____ Rybár chytil veľkého kapra. _____
 Júlia rada číta rozprávkové knihy. _____

2 Roztried' slovesá.

hráme sa skákali chcela pýtam si skončilo prídeme
 môžem chceli rozmýšľam hovorili začínam polievame

Plnovýznamové slovesá	Neplnovýznamové slovesá

3 K neplnovýznamovému slovesu napíš 1 plnovýznamové sloveso.

musím – _____ chceli – _____
 začíname – _____ prestal – _____
 môžete – _____ smieš – _____
 mám – _____ ostaňte – _____

4 V texte zakrúžkuj plnovýznamové slovesá a podčiarkni neplnovýznamové slovesá.

V Tatrách žijú kamzíky vo vysokohorskom prostredí. Zima je pre nich ťažkým obdobím. Často si musia v potrave vystačiť so zvyškami trávy, bylín a lišajníkov. Jar im ponúka lepšiu dostupnosť k potrave. Sú to najmä trávnaté svahy, kde sa tiež môžu vyhrievať na slnku.

MIHÁL, I. a kol. Kamzíky v Tatrách. Žilina: Knižné centrum, 1999. ISBN 80-8064-016-5. (upravené)

5 V ľudovej pesničke vyhľadaj a podčiarkni slovesá v podmieňovacom spôsobe. Pomôž si pomôckou.

Bodaj by vás, vy mládenci, čerti vzali,
 keď ste vy mňa na ten tanec nepozvali.

Bola by som tancovala,
 aj na cimbal niečo dala,
 aj vás všetkých pobozkala.

- 6** Vo vetách vyhl'adaj a zakrúžkuj slovesá v oznamovacom spôsobe. Farebne ich rozlíš. Slovesá v prítomnom čase zakrúžkuj zelenou farbičkou, v minulom čase oranžovou farbičkou a v budúcom čase modrou farbičkou. Nájdene slovesá vypíš.

V jaskyniach našli vedci nákrasy zvierat. Zajtra budeme písať písomku. Nemôžem si spomenúť na tvoje meno. V škole sme písali sloh o M. R. Štefánikovi. Do sály budete chodiť po dvoch. Krajčírka šije neveste svadobné šaty. Budem ti čítať rozprávku na dobrú noc.

Prítomný čas	Minulý čas	Budúci čas

- 7** Prečiarzni vety, v ktorých nie sú slovesá v podmieňovacom spôsobe.

Otvorili by ste nám dvere? Zajtra kúpim čerstvý chlieb. Boli unavení z náročného výstupu na Chopok. Radi by sme sa naučili po taliansky. Bola by som vás navštívila. V pivnici zapišťali myši. Radšej by som ti bola zavolala. Od zimy do jari sme minuli všetky zemiaky. Budeš mi musieť priniesť všetky požičané knihy. Prišli by sme možno zajtra.

- 8** Slovesá v neurčitku daj do 2. osoby jednotného čísla prítomného času oznamovacieho spôsobu a do 2. osoby jednotného čísla rozkazovacieho spôsobu.

neurčitok	2. osoba jednotného čísla	
	oznamovací spôsob prítomný čas	rozkazovací spôsob
kresliť	<i>kreslíš</i>	<i>kresli!</i>
čítať		
variť		
šetriť		
chváliť		
spievať		

- 9 a)** V rade sloviess podčiarkni len tie v rozkazovacom spôsobe.

točme, prečítate, vypočítajte, nakúpi, kvitneme, naučte sa, kreslíme, docvič, prineste, zabočme, pís, vítam, vyskoč, kráčajú, neklamte, zahrajme sa, zaparkujte, otočte sa

- b)** Slovesá, ktoré nie sú v rozkazovacom spôsobe, napíš v rozkazovacom spôsobe:

2. os. sg. (ty) _____

2. os pl. (vy) _____

1. os. pl (my) _____

1. Vyber možnosť, v ktorej sú všetky slovesá neplnovýznamové.

- A. chcieť, môcť, kresliť, tancovať, byť B. pozerieť, kúpiť, púšťať, zostať, smieť
C. ísť, telefonovať, hádzať, korčuľovať, mať D. musieť, môcť, ostať, smieť, začať

2. Vyber možnosť, v ktorej sú všetky slovesá v podmieňovacom spôsobe.

- A. kráčali, bol by spieval, zametaj, vypiješ
B. bola by piekla, videl by, cvičila by, bol by spal
C. počúvaj, vyhral by, navštívili sme, začala som cvičiť
D. umy, zakry sa, upeč, nespievajte

3. Dopln tabuľku.

Sloveso	Osoba	Číslo	Čas	Spôsob	Plnovýznamové/ neplnovýznamové
musíme	1. os.	pl.	prítomný	oznamovací	neplnovýznamové
kráčali					
otvoril by					
začni					
spievajte					
bol by písal					
budeme počítať					
šoféruješ					
smiem					

4. Zmeň vo vetách slovesný spôsob slovík na podmieňovací spôsob.

Prišiel som ti otvoriť. _____

Napíšeš mi list? _____

Kúpite nám lístky do divadla? _____